

Głos Pomorza

dawniej „Głos Wąbrzeski”

PISMO SPOŁECZNE, GOSPODARCZE, OSWIATOWE I POLITYCZNE DLA WSZYSTKICH STANÓW

Nr 23

Wąbrzeźno, czwartek dnia 24 lutego 1938

Rok 20

Przemówienie Szefa OZN. gen. Skwarczyńskiego

Poniżej — skrót przemówienia gen. St. Skwarczyńskiego, wygłoszonego w Warszawie, w pierwszą rocznicę ogłoszenia deklaracji ideowej OZN.

Szanowni Panowie!

Przemawiając do Was, jako reprezentantów wszystkich okręgów Obozu Zjednoczenia Narodowego, zebranych tu ze wszystkich województw Rzeczypospolitej, chcę rzucić kilka myśli programowych o pracy, która stoi przed nami.

Rok upłynął od ogłoszenia przez mego poprzednika płk. Adama Koca deklaracji ideowo-politycznej O. Z. N. Rozpatrzmy, jaki dorobek przyniósł ten rok dla idei zjednoczenia Narodu. Kapitalne znaczenie ma fakt, że deklaracja wywołała żywy odzew wśród społeczeństwa, że zarówno w dyskusjach, jak i w szerokiej literaturze, żadna z zasadniczych myśli deklaracji nie została podważona, że społeczeństwo uznało słuszność zasadniczych zrzębów deklaracji. Możemy więc stwierdzić, że deklaracja jest dobrą platformą ideową zjednoczenia Narodu.

Obóz Zjednoczenia Narodowego kładzie silny nacisk na planowy rozwój życia społecznego, kulturalnego i gospodarczego w Polsce. Dodacze wreszcie należy, że rok ubiegły wypełniła praca organizacyjna, która doprowadziła do stworzenia sieci ośrodków terenowych, oraz sformowania pierwszej kadry Obozu. Takie są ważniejsze przepracowania i zdobycze ubiegłego roku w działalności OZN. Będą one podstawą dla naszej dalszej działalności i wyteżonej pracy.

Nawiązując do pierwszych dziesięciu artykułów Konstytucji, generał Skwarczyński podkreślił, że „zadaniem naszym jako Obozu Zjednoczenia Narodowego, jest skoncentrowanie wysiłków wszystkich obywateli, zrzeczeń i organizacji, dla których dobro Polski jest celem do wspólnej karnej pracy „aby Polskę podciągnąć wzwyż”.

Podstawowym naszym hasłem — mówił generał — jest obronność Państwa. Zespolenie skoordynowanego wysiłku pod tym sztandarem umożliwi naszemu pokoleniu wykonania obronnego zadania wynikającego z konieczności:

a) odrobienie istniejących ciągle jeszcze pod względem gospodarczym i cywilizacyjnym szkód, wyrządzonych nam przez zaborców;

b) zagwarantowanie naszej Ojczyźnie spokojnego rozwoju i pewności jutra wśród niepewnej atmosfery świata.

Dziś warunki polityczne świata i konieczność bardzo szybkiego uruchomienia wojsk wszelkiego rodzaju do działań zbrojnych, wymaga i w czasie pokoju silnego pogotowia wojennego Państwa. Ten stan rzeczy wzmacnia już w czasie pokoju rolę i znaczenie Naczelnego wodza. Autorytet jego musi być postawiony w Państwie tak wysoko, aby mu zapewniał decydujący wpływ na wszystkie czynniki związane z przygotowaniem Narodu i Państwa do wojny. Postać jego musi być otoczona czcią, miłością i entuzjazmem nie tylko wojska, ale i całego Narodu.

Hasło obronności Państwa i podciągnięcia Polski w wyż, stawia Naród

polski wobec ogromu pracy, do której trzeba sprzęgnąć całą masę rąk roboczych. Państwo winno zatem dążyć do tego, aby każdy obywatel znalazł pracę odpowiednią jego przygotowaniu i uzdolnieniom. Wysuwamy hasło walki z bezrobociem, jako czynnikiem rozkładającym siły Rzeczypospolitej.

Naczelnym zagadnieniem polskiej polityki gospodarczej jest uprzemysłowienie kraju, które wydzwignie Polskę do poziomu, jaki zająć musi, by sprostać wymaganiom postawionym przez nasze położenie geopolityczne i słuszną ambicję narodową. Ważnym etapem akcji uprzemysłowienia Polski są wielkie roboty publiczne, których potrzeba jest niesporna. Jesteśmy w tym szczęśliwym położeniu, że możemy nawiązać roboty publiczne do wielkiego przedsięwzięcia, jakim jest Centralny Okręg Przemysłowy — przyszłe serce przemysłowe kraju, oraz punkt orientacyjny dla kierunku rozwoju życia gospodarczego Polski.

Warunki egzystencji świata pracy nie mogą zależeć od interesu poszczególnych grup, lecz muszą być zabezpieczone w sposób sprawiedliwy i uwzględniający dobro Państwa.

Jednym z naszych najważniejszych

zagadnień państwowych jest problem wsi i podniesienia wydajności rolnictwa, należy uwzględnić 3 zasadnicze dziedziny:

1) podniesienie kultury wsi,
2) intensyfikację produkcji rolniczej, w połączeniu ze związaniem maksymalnej liczby ludności wiejskiej z ziemią,

3) przesuwanie do zajęć nierolniczych tych mas ludności, które nie mogą być racjonalnie wykorzystane w rolnictwie.

Gen. Skwarczyński dłużej zatrzymuje się nad omówieniem środków dla zrealizowania tych postulatów.

Zdrowe ambicje wielkiego Narodu — mówił dalej gen. Skwarczyński — stawiają przed obecnym pokoleniem sprawę własnych kolonii. OZN. uważa kolonie za sprawę ogromnej wagi dla Państwa, z tego względu zaleca swym członkom czynne poparcie Ligi Morskiej i Kolonialnej, jako organizacji pracującej na rzecz tej wielkiej idei — idei własnych kolonii dla Polski.

W stosunku do mniejszości narodowych wypowiedzi deklaracji są wyraźne. Polityka Obozu pójdzie po linii współzycia w oparciu o wspólne do-

bra, celem rozbudowy i pogłębienia jednolitej kultury w ramach Państwa Polskiego.

W stosunku do mniejszości żydowskiej, Obóz stwierdza, że przez swoją specyficzną strukturę ludnościową, stoi ona na przeszkodzie normalnej ewolucji mas Narodu Polskiego. Fakt ten musi wywołać uczucia nieprzyjazne między ludnością polską a mniejszością żydowską. Obóz przeciwstawia się jednak wszelkiej demagogii i nieodpowiedniej akcji terrorystycznej w stosunku do żydów, jako szkodliwej i uchybiającej godności Narodu. Rozwiązanie problemu żydowskiego widzimy w radykalnym zmniejszeniu liczby żydów w Polsce. Możliwe to jest jedynie w drodze przeprowadzenia planu emigracji żydów z Polski.

Rozpoczynamy dziś, w nowej więzi organizacyjnej — kończył generał Skwarczyński — dalszą pracę około zjednoczenia Narodu w naszym Obóz. Czekajcie nas praca żmudna i odpowiedzialna. Nie zrażajmy się trudnościami, które spotykamy na naszej drodze. Cel jest wielki — nie zabraknie nam zapału i wytrwałości w pracy dla jego osiągnięcia.

Gen. Franco zdobył Teruel

wspaniałe zwycięstwo wojsk narodowych

SALAMANKA. Wojska gen. Franco wkroczyły na przedmieścia Teruelu. Oczyszczenie miasta z czerwonych jest kwestią najbliższych godzin.

Po ostatnich sukcesach powstańców, którzy sforsowali rzekę Alhambra zaczęli atakować miejscowości i pozycje czerwonych na wschód od Teruelu, sytuacja oddziałów rządowych, zajmujących miasto stała się krytyczna.

W rękach czerwonych znajduje się jeszcze jedna kluczowa pozycja pod Teruelem, a mianowicie wzgórze Santa Barbara. Powstańcy do późnego wieczora atakowali tę pozycję jednak bez skutku.

Czerwoni nie mają nadziei utrzymania tego ostatniego szanica, to też rozpoczęli wycofywanie wojsk z Teruelu. Linia kolejowa, prowadząca do Walencji, znajduje się pod ostrzałem dział pow-

stańczych, co utrudnia wojskom rządowym wycofywanie się.

W ciągu dnia powstańcy wzięli pod Teruelem do niewoli około 500 jeńców. W miejscowości Mansueto zdobyto 50 karabinów maszynowych. W walkach powietrznych zestrzelono dwa samoloty rządowe.

Katastrofa lotnicza pod Bydgoszczą

W dniu wczorajszym około godziny 9 rano podczas wykonywania lotu ćwiczebnego w pobliżu Bydgoszczy wydarzyła się katastrofa samolotu wojskowego z Torunia, podczas której zginęli śmiercią lotnika ppor. - obserwator Edward Szwaja i kapral - pilot Zbigniew Janiszewski.

Zarządzenia pogrzebowe zostaną wydane w ciągu dnia dzisiejszego.

Samolot niemiecki rozbił się we Francji

VERSAL. Komunikacyjny samolot niemiecki „Junkers 52” utrzymujący komunikację nocną pomiędzy Kolonią a Paryżem rozbił się wczoraj w pobliżu Louvres. Przyczyną katastrofy była niska leżąca przyziemna mgła. Aparat spłonął doszczętnie. Wszyscy pasażerowie i załoga zostali zwięgli.

Młodzież szkolna składająca życzenia P. Prezydentowi R. P. z racji Jego Imienin.

Wiadomości ciekawe z bliska i daleka

Pierwszy wypadek pryszczycy na Pomorzu

TORUŃ. W sobotę dnia 19 bm. w miejscowości Zalesie, gminy Chelmża wsi powiatu toruńskiego, została stwierdzona u bydła rogatego pryszczycy.

Jest to pierwszy wypadek stwierdzenia tej choroby na terenie naszego województwa.

Celem uniemożliwienia rozniesienia się tej zarzy na dalszą okolicę, zostały zarządzone b. ostre ośrodki ochronne uniemożliwiające jakikolwiek kontakt ze zwierzętami chorymi oraz ludźmi znajdującymi się w zapowietrzonych zagrodzie.

Duże zmiany „w Dniu Pomorza”

TORUŃ. W wychodzącym w Toruniu „Dniu Pomorza” znajdują poważne zmiany. Redaktorem naczelnym zostaje p. Drzewiecki z „Polski Zbrojnej”, dotychczasowy redaktor nac. p. Zembrzusi ustępuje. Również ma ustąpić szereg osób ze składu dotychczasowego redakcji i administracji.

Podpalenie z zemsty

WEJHEROWO. Sąd Okręgowy w Gdyni na sesji wyjazdowej w Wejherowie rozpatrywał sprawę Józefa Brunadta oskarżonego o podpalenie z zemsty stodoły swego sąsiada Teodora Brunke. Pożar został jednak wcześniej spostrzeżony i ugaszony. Oskarżony przyznał się do zarzuconego mu czynu, tłumacząc iż chciał się zemścić za to iż poszkodowany likwidując swój przewód elektryczny pozbawił jednocześnie i jego światła.

Mocą wyroku oskarżony J. B. został skazany na 1 rok i 6 miesięcy więzienia.

Mord rabunkowy na kasjera kolej.

DZIAŁDOWO. W Działdowie dokonano napadu rabunkowego na kasjera kolejowego Anastazego Kuzewskiego w chwili gdy nioś w teczkę pieniądze do Urzędu Pocztowego. Nieznany osobnik uderzył Kuzewskiego kilkakrotnie z tyłu prętym żelaznym w głowę, po czym wyrwał mu teczkę zawierającą 842 zł 42 gr. gotówki i zbiegł. Władze prowadzą energiczne dochodzenie celem wykrycia sprawcy napadu.

Wybijanie szyb

TARNÓW. W lokalu żydowskiego towarzystwa „Akiba” przy ulicy Nowy Świat wybito szyby i powyrywano ramy okienne.

W fabryce pudełek tekturowych, której właścicielem jest żyd, przy ulicy Legionów wybito również wszystkie szyby.

KIELCE. Wszystkim adwokatom i lekarzom żydom w Kielcach nieznani sprawcy pozrywali i porozbijali tabliczki i szyldy.

LUBLIN. Wybito tutaj szyby w firmie „Pendant” i „Stella”.

Od 20 lutego

przyjmują pp. listonosze — przedpłatę na —

„Głos Pomorza”

Dokładne zarządzenia P. Wojewody Pomorskiego zostaną ogłoszone do wiadomości ogółu w dzisiejszym Pomorskim Dzienniku Wojewódzkim.

Ze swej strony prosimy czytelników dla dobra swej i ogółu rolnictwa o ścisłe przestrzeganie tych tak bardzo koniecznych zarządzeń przypominając jednocześnie, że za przekroczenie ich będą nakładane wysokie kary.

Sensacyjne aresztowanie b. budowniczego miejskiego Hirsza

KOŚCIERZYNA. W mieszkaniu b. budowniczego miejskiego wybuchł pożar, który strawił urządzenie domowe oraz częściowo dom. W dniu wczorajszym został odstawiony Hirsz do tut. więzienia, gdzie zawieszono nad nim areszt. Hirsz jest posądzony o podpalenie z chęci zysku na ubezpieczeniu oraz o oszustwo asekuracyjne.

PINSK. Niezwykłego odkrycia dokonano tutaj w katedrze pińskiej, gdzie stwierdzono, iż krzyż biskupi, znajdujący się od szeregu lat w jednej z szuflad w zakrystii uchodzący za imitację, jest z platyny, w której osadzone zostały brylanty bezcennej wartości.

Krzyż ten nabył podobno w Mińsku podczas rewolucji bolszewickiej śp. biskup Łoziński, wówczas ordynariusz piń-

ski, będąc przeświadczony, że nabytek ten jest ze srebra, wysadzany imitacją brylantów.

Zostawszy biskupem pińskim zakupił piękny złoty krzyż biskupi z łańcuchem, rzekomą zaś imitacją polecił umieścić w zakrystii, gdzie też w zapomnieniu leżała długie lata.

Aż oto zainteresował się zapomnianym krzyżem kierownik Stacji Radowej i Przeciwradowej w Pińsku dr Więckowski, który poddał go badaniu przy pomocy promieni radowych i stwierdził, że mylono się 20 lat. Krzyż okazał się bowiem nie ze srebra, lecz z platyny, wysadzanej brylantami o wielkiej wartości.

Odkrycie to wywołało zrozumiałą sensację w mieście.

Oszalały wilk na sali szkolnej

We wsi Knoje na Polesiu zgłodniały wilk w pogoni za psem wpadł do wsi. Chłopi zauważywszy wilka, schwycili kolki i rzucili się w pościg za zwierzęciem. W pewnej chwili naprzeciw umykającego wilka wyskoczył miejscowy nauczyciel i wystrzelił, raniąc go. Oszalałe z bólu zwierzę wpadło do sali szkolnej gdzie zebrane były na lekcji dzieci. Powstał popłoch, który wkrótce jednak opanowano, ponieważ ciężko ranny wilk po chwili zdechł.

Przytrzymanie defraudanta

TARNOWSKIE GÓRY. W pociągu zdążającym z Katowic w kierunku Poznania, straż kolejowa przytrzymała wczoraj poszukiwanego za defraudację 100.000 złotych na szkodę Urzędu Pocztowego w Wilkoryjach n/Bugiem, niejakiego Andrzeja Kulczyńskiego, którego przekazano władzom policyjnym w Tarnowskich Górach.

Ze świata

DEMONSTRACJE HITLEROWSKIE W WIEDNIU

WIEDEN. W Wiedniu doszło onegdaj wieczorem do szeregu bójek między członkami korpusu szturmowego frontu patriotycznego i narodowymi socjalistami. Policja aresztowała kilka osób. Późnym wieczorem odbyła się ponownie demonstracja nar. socjalistów na Kaertnerstrasse. Przed niemieckim biurem podróży, gdzie w oknie wystawowym jest wystawiony portret kanclerza Hitlera demonstranci odśpiewali hymn i zrzucali kapelusze przechodzącym, wznosząc przeciwżydowskie okrzyki.

NOWY RODZAJ AGITACJI NAZISTOWSKIEJ.

PRAGA. Policja czeskosłowacka aresztowała na stacji kolejowej w Schönau 23-letniego, austriackiego poddanego, Jana Bauercheina, który mając buciki podbite gwoździemi w deseń swastyki, robił ślady swastyki po ziemi.

NIEMCY TWORZĄ UNIWERSYTET ROBOTNICZY

BERLIN. Szef niemieckiego frontu pracy, dr Ley, zapowiedział wydanie ustawy o wykształceniu zawodowym w Niemczech.

Ustawa ta przewiduje powołanie do życia uniwersytetu, na którym byłyby wykładane wszystkie zagadnienia, dotyczące metod pracy.

Dramatyczna walka z psem

Mieszkańca wsi Słonowo pod Wrześnią, niejakiego Gładyszewskiego, spotkała dramatyczna przygoda.

Wracając późnym wieczorem do domu, zaatakowany był przez wielkiego psa. Rozwścieczone zwierzę skoczyło mu na piersi, usiłując przegryźć gardło. Napadnięty zdołał chwycić psa za gardło. Zwierzę jednak bezustannie atakowało człowieka, który rozpaczliwie się bronił. W pewnej chwili powalony został przez

psa na ziemię. W dramatycznej tej chwili ostatkiem sił wpełchnął psu latarkę głęboką w paszczę i uduślił go.

Późniejsze badania wykazały, że pies był wściekły. Gładyszewski, który tylko dzięki przytomności umysłu uratował sobie życie, odniósł nieznaczne obrażenia. Po zaaplikowaniu zastrzyków ochronnych, Gładyszewski pozostaje pod stałą opieką lekarską.

Bataliony Obrony Narodowej otrzymują świetlicę

NAKŁO. Powstanie Batalionów Obrony Narodowej jest przewidziane w pierwszej linii w tych miastach, gdzie nie ma stałych garnizonów wojskowych. Jedne z pierwszych miast, które ma zaszczyt gościć w swych murach przyszłych żołnierzy Rzeczypospolitej, jest Nakło n/Notecia. Batalion ten znajduje się pod dowództwem majora Parczyńskiego. Wynikiem zaufania społeczeństwa do batalionu jest ufundowanie świetlicy Batalio-

nowi dzięki ofiarności właśc. i dyrektora miejscowej bekoniarńi, p. Robinsona, urządzonej w stylu kaszubskim i wyposażonej w gry oraz radio. Poświęcenia świetlicy dokonał miejscowy proboszcz w otoczeniu władz i przedstawicieli społeczeństwa z dowódcą Brygady, płk. Mazurkiewiczem, starostą powiatowym Muzyczką i prezeską Białego Krzyża, p. inż. Stabrowską na czele.

Rok więzienia za bluźnierstwo

POZNAN. Kazimierz Rusinek, sekretarz związków zawodowych klasowych w Gdyni, oskarżony był w swoim czasie o zamieszczenie w czasopiśmie „Walka Ludu” artykułu znieważającego M. Boską. Sąd Okręgowy skazał go na jeden rok więzienia.

Wskutek ośwożenia skazanego Sąd Apelacyjny w Poznaniu obniżył tę karę

do 1 miesiąca z zawieszeniem wykonania kary na 2 lata.

Po tym nastąpiła kasacja prokuratora i uchylenie tego wyroku przez Sąd najwyższy, który sprawę skierował ponownie do Sądu Apelacyjnego. Po ponownej rozprawie sąd apelacyjny w Poznaniu skazał Rusinka na rok więzienia bez zawieszenia.

Miła gospodyni

Warszawa. Do władz policyjnych wpłynęło doniesienie szeregu osób przeciwko właścicielce rozległego mieszkania przy ul. Królewskiej. Pani ta zajmowała się wynajmowaniem pokoi, mając po kilku sublokatorów jednocześnie.

Jak się okazuje, właścicielka mieszkania, p. Lidia Helbergowa, zajmowała się szantażowaniem swoich sublokatorów

Dowidywała się o prywatnym życiu zamieszkałych u niej osób, podsłuchując rozmowy, kontrolując korespondencję itp. a następnie usiłowała wymusić różne opłaty pożyczki i inne świadczenia wzamian za niewykorzystywanie najbardziej intymnych okoliczności życia prywatnego swych lokatorów. W sprawie tej toczy się dochodzenie.

